

Zadeva C-694/20

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

21. december 2020

Predložitveno sodišče:

Grondwettelijk Hof (Belgija)

Datum predložitvene odločbe:

17. december 2020

Tožče stranke:

Orde van Vlaamse Balies

IG

Belgian Association of Tax Lawyers

CD

JU

Tožena stranka:

Vlaamse Regering

Predmet postopka v glavni stvari

Postopek v glavni stvari se nanaša na predloga za odlog izvršitve in odpravo flamskega decreet van 26 juni 2020 tot wijziging van het decreet van 21 juni 2013 betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen, wat betreft de verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied met betrekking tot meldingsplichtige grensoverschrijdende constructies (dekret z dne 26. junija 2020 o spremembi dekreta z dne 21. junija 2013 o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja glede obvezne avtomatične izmenjave informacij na področju obdavčevanja v zvezi s čezmejnimi aranžmaji, o katerih se poroča (v nadaljevanju: dekret z dne 26. junija 2020)) deloma ali v celoti. Ta predloga so vložili Orde van Vlaamse Balies (flamska

odvetniška zbornica), dejansko združenje „Belgian Association of Tax Lawyers“ (belgijsko združenje davčnih pravnikov) in drugi.

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na skladnost člena 1, točka 2, Direktive (EU) 2018/822 s členom 7 (spoštovanje zasebnega življenja) in členom 47 (pravica do poštenega sojenja) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, ker je z njim odvetniku-posredniku, ki se želi sklicevati na poklicno skrivnost, naloženo, da druge zadevne posrednike uradno obvesti o njihovi obveznosti poročanja.

Predlog je vložen na podlagi člena 267 PDEU.

Vprašanje za predhodno odločanje

Ali člen 1, točka 2, Direktive Sveta (EU) 2018/822 z dne 25. maja 2018 o spremembi Direktive 2011/16/EU glede obvezne avtomatične izmenjave informacij na področju obdavčenja v zvezi s čezmejnimi aranžmaji, o katerih se poroča krši pravico do poštenega sojenja, kot je zagotovljena s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, in pravico do spoštovanja zasebnega življenja, kot je zagotovljena s členom 7 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, v delu, v katerem novi člen 8ab(5), ki je bil vstavljen v Direktivo Sveta 2011/16/EU z dne 15. februarja 2011 o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja in razveljavitvi Direktive 77/799/EGS, določa, da je država članica, če sprejme potrebne ukrepe, s katerimi posrednikom omogoči pravico, da so oproščeni predložitve informacij o čezmejnem aranžmaju, o katerem se poroča, če bi se z obveznostjo poročanja kršilo varovanje zakonsko predpisane poklicne skrivnosti na podlagi nacionalnega prava te države članice, dolžna naložiti posrednikom obveznost, da katerega koli drugega posrednika ali, če tega ni, zadevnega davčnega zavezanca brez odlašanja uradno obvestijo o njegovi obveznosti poročanja, če je posledica te obveznosti, da je odvetnik, ki deluje kot posrednik, dolžan informacije, za katere izve pri opravljanju bistvenih dejavnosti svojega poklica – namreč pri obrambi ali zastopanju stranke pred sodišči in pri pravnem svetovanju, tudi zunaj sodnih postopkov – deliti z drugim posrednikom, ki ni njegova stranka?

Navedene določbe prava Unije

Listina Evropske unije o temeljnih pravicah: členi 7, 8, 20, 21, 47, 48, 49 in 51

Direktiva Sveta (EU) 2018/822 z dne 25. maja 2018 o spremembi Direktive 2011/16/EU glede obvezne avtomatične izmenjave informacij na področju obdavčevanja v zvezi s čezmejnimi aranžmaji, o katerih se poroča: člen 1, točka 2

Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin: člena 6 in 8

Navedene določbe nacionalnega prava

Grondwet (ustava): člena 22 in 29

Dekret z dne 21. junija 2013 o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja: člena 11/6 in 11/7

Dekret z dne 26. junija 2020 o spremembi dekreta z dne 21. junija 2013 o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja glede obvezne avtomatične izmenjave informacij na področju obdavčevanja v zvezi s čezmejnimi aranžmaji, o katerih se poroča: člena 14 in 15

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Tožeče stranke so s tožbama z dne 31. avgusta 2020 in 1. oktobra 2020, vložanima pri Grondwettelijk Hof (ustavno sodišče, Belgija), predlagali odlog izvršitve in odpravo zgoraj navedenega dekreta z dne 26. junija 2020 v celoti ali deloma.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 2 Po mnenju tožečih strank sta s členom 14 dekreta z dne 26. junija 2020 kršena člena 22 in 29 ustave, po potrebi v povezavi s členoma 6 in 8 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter s členi 7, 8, 20, 21, 47, 48, 49 in 51 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Trdijo, da mora odvetnik-posrednik, ki se namerava sklicevati na poklicno skrivnost, v skladu s členom 11/6(1), prvi pododstavek, točka 1, dekreta z dne 21. junija 2013, kakor je bil uveden s členom 14 dekreta z dne 26. junija 2020, druge zadevne posrednike pisno in obrazloženo obvestiti, da ne more izpolniti svoje obveznosti poročanja. Po njihovem mnenju te zahteve ni mogoče izpolniti, ne da bi bila pri tem kršena poklicna skrivnost. Poleg tega naj ta zahteva ne bi bila potrebna za zagotovitev poročanja o čezmejnem aranžmaju, saj lahko stranka, ki ji po potrebi pomaga odvetnik, obvesti druge posrednike in od njih zahteva, naj izpolnijo obveznost poročanja.
- 3 Vlaamse Regering (flamska vlada) meni, da težave ni, če je drugi posrednik, na katerega se nanaša dekret, stranka odvetnika-posrednika ali če ga je z odvetnikom povezala stranka. Če ni tako in odvetnik ne sodeluje z drugim posrednikom, prav tako ne ve, da ta obstaja, obveznost poročanja pa se prenese na davčnega zavezanca.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga

- 4 Z dekretom z dne 26. junija 2020 je v nacionalno pravo prenesena Direktiva (EU) 2018/822. Iz uvodne izjave 2 te direktive je razvidno, da ta direktiva spada v okvir prizadevanj Evropske unije za upoštevanje davčne preglednosti na ravni Unije. Konkretno morajo države članice določiti organ, ki zagotavlja izmenjavo potrebnih informacij med državami članicami v zvezi z agresivnimi davčnimi aranžmaji. Da bi pristojni organi lahko imeli na voljo te informacije, je z Direktivo uvedena obveznost poročanja glede možnih agresivnih čezmejnih davčnih aranžmajev. Obveznost poročanja je na prvem mestu naložena tako imenovanim posrednikom, ki običajno sodelujejo pri izvajanju takih aranžmajev. Če takih posrednikov ni ali če se lahko sklicujejo na zakonsko predpisano poklicno skrivnost, se obveznost poročanja prenese na davčnega zavezanca. Za prenos te obveznosti poročanja na Vlaams Gewest (Flamska regija) so z dekretom z dne 26. junija 2020 uvedene nekatere spremembe dekreta z dne 21. junija 2013.
- 5 Člen 11/6 dekreta z dne 21. junija 2013, kakor je bil uveden s členom 14 dekreta z dne 26. junija 2020, določa, kakšen je odnos med obveznostjo poročanja in poklicno skrivnostjo, ki jo morajo spoštovati nekateri posredniki. V skladu s to določbo je posrednik, ki mora varovati poklicno skrivnost, oproščen obveznosti poročanja samo, če druge(ga) zadevne(ga) posrednike(a) ali, če tega ni, davčne(ga) zavezanca(e) pisno in obrazloženo obvesti, da ne more izpolniti obveznosti poročanja. Člen 11/6 med drugim določa:
- „1. Če za posrednika velja obveznost varovanja poklicne skrivnosti, mora:
- (1) drugega posrednika ali druge posrednike pisno in obrazloženo obvestiti, da ne more izpolniti obveznosti poročanja, s čimer to obveznost poročanja avtomatično nosi drugi posrednik ali posredniki;
- (2) če drugega posrednika ni, pisno in obrazloženo obvestiti upoštevnega davčnega zavezanca ali upoštevnih davčnih zavezance o njihovi obveznosti poročanja.
- [...]“
- 6 Poklicna skrivnost odvetnikov je bistveni sestavni del pravice do spoštovanja zasebnega življenja in pravice do poštenega sojenja. V skladu s sodno prakso nizozemskega Grondwettelijk Hof (ustavno sodišče) so informacije, ki jih morajo odvetniki posredovati pristojnemu organu v zvezi s svojimi strankami, varovane s poklicno skrivnostjo, če se nanašajo na dejavnosti, ki spadajo v njihovo posebno nalogo obrambe ali zastopanja pred sodišči in pravnega svetovanja. Že dejstvo, da je nekdo najel odvetnika, je zajeto s poklicno skrivnostjo. To *a fortiori* velja za identiteto strank odvetnika. Informacije, ki so v razmerju do organa varovane s poklicno skrivnostjo, so varovane tudi v razmerju do drugih akterjev, kot so na primer drugi zadevni posredniki. Od pravila o poklicni skrivnosti je treba odstopiti le, če je to mogoče utemeljiti z nujnim razlogom v splošnem interesu in če je odprava skrivnosti strogo sorazmerna. V skladu s pripravljalnimi deli za dekret z

dne 26. junija 2020 naj bi bila obveznost posrednika, da druge zadevne posrednike obrazloženo obvesti o tem, da se sklicuje na poklicno skrivnost in da zato ne bo izpolnil obveznosti poročanja, potrebna za izpolnitev zahtev Direktive in za zagotovitev, da sklicevanje na poklicno skrivnost ne prepreči, da pride do poročanj, ki so potrebna.

7 Če je mogoče odvetnika šteti za posrednika v smislu dekreta z dne 21. junija 2013, je njegova stranka načeloma davčni zavezanec ali drug posrednik. Če je odvetnikova stranka drug posrednik, poklicna skrivnost odvetniku ne preprečuje, da svojo stranko obvesti o njeni obveznosti poročanja. Če je odvetnikova stranka davčni zavezanec in so pri aranžmaju, o katerem se poroča, sodelovali drugi posredniki, je iz člena 11/7 dekreta z dne 21. junija 2013, kot je bil uveden s členom 15 dekreta z dne 26. junija 2020, razvidno, da obveznost poročanja v vsakem primeru nosijo drugi zadevni posredniki, razen če lahko predložijo pisni dokaz, da je nek drug posrednik že izpolnil obveznost poročanja. Če poklicna skrivnost odvetniku preprečuje, da bi drugega posrednika obvestil o tem, da ne bo izpolnil obveznosti poročanja, temu drugemu posredniku *a fortiori* ne more predložiti listinskih dokazov, ki bi potrjevali, da je izpolnil obveznost poročanja. V tem primeru velja obveznost poročanja avtomatično za vse druge zadevne posrednike. Postavlja se torej vprašanje, ali je obveznost, naložena posredniku na podlagi člena 11/6(1), prvi pododstavek, točka 1, dekreta z dne 21. junija 2013 utemeljena z nujnim razlogom v splošnem interesu.

8 V skladu s členom 2 dekreta z dne 26. junija 2020 je namen tega dekreta prenos Direktive (EU) 2018/822 v nacionalno pravo. S členom 1, točka 2, te direktive je v Direktivo 2011/16/EU vstavljen člen 8ab, katerega odstavek 5 določa:

„Vsaka država članica lahko sprejme potrebne ukrepe, s katerimi posrednikom omogoči pravico do oprostitev predložitve podatkov o čezmejnem aranžmaju, o katerem se poroča, če bi se z obveznostjo poročanja kršilo varovanje zakonsko predpisane poklicne skrivnosti na podlagi nacionalnega prava te države članice. V takih primerih vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe, s katerimi od posrednikov zahteva, da katerega koli drugega posrednika ali, če tega ni, zadevnega davčnega zavezanca brez odlašanja uradno obvestijo o njegovi obveznosti poročanja iz odstavka 6.

Posredniki so lahko upravičeni do oprostitev na podlagi prvega pododstavka le v obsegu, v katerem delujejo v okviru zadevne nacionalne zakonodaje, ki opredeljuje njihove poklice.“

9 Iz tega je razvidno, da je izdajatelj dekreta obveznost posrednika, ki se sklicuje na zakonsko predpisano poklicno skrivnost, da uradno obvesti druge posrednike ali davčnega zavezanca o njihovi obveznosti poročanja, določil na podlagi Direktive (EU) 2018/822. Po mnenju Grondwettelijk Hof (ustavno sodišče) je treba ta element upoštevati pred odločitvijo o skladnosti dekreta z ustavo. Vendar Grondwettelijk Hof (ustavno sodišče) ni pristojno za odločanje o skladnosti zgoraj navedene direktive s členoma 7 in 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.

Ker se s tožbama za odlog izvršitve in odpravo dekreta z dne 26. junija 2020, katerega namen je prenos Direktive (EU) 2018/822, postavljajo dvomi o veljavnosti te direktive, je treba najprej odločiti o veljavnosti navedene direktive. Zato je treba v skladu s členom 267 PDEU Sodišču Evropske unije predložiti zgoraj navedeno vprašanje za predhodno odločanje.

DELOVNI DOKUMENT